

**EFOP-3.4.4-16 Operatív Program
2. mérőföldkő**

Földrajzi tudás szerzése tevékenykedtető módszerekkel

30 órás, akkreditált tanártovábbképzés
(alapítási engedélyszám: 107-76/2016)

Tanfolyamfelelős: dr. Makádi Mariann (makadim@caesar.elte.hu)

SZÉCHENYI

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

A továbbképzés helyszíne:

ELTE TTK Földrajz- és Földtudományi Intézet Földrajztudományi Központ Földrajz szakmódszertani csoport, 1117 Budapest, Pázmány P. sétány 1/c. 1-225. terem

1. foglalkozás – 2018. szeptember 28. péntek

Téma: Szemléleti változások a földrajz szakmódszertanban – Gondolkodásfejlesztés

Előadó, foglalkozásvezető: dr. Makádi Mariann

Program

- 14.30–15.15 (1 óra) – Bevezetés – Megismerkedés, a tanfolyam bemutatása, követelmények ismertetése
- 15.15–16.45 (2 óra)
  - Előadás – Földrajzi tudásszerzés gondolkodással, a gondolkodási szintek egymásra épülő fejlesztése a földrajztanításban
  - Feladatmegoldás irányított pármunkában: feladatok gondolati műveletek szerinti besorolása, problémafelvetés és kérdésalkotás
- 17.15–18.45 (2 óra)
  - Előadás – Földrajztanulás gondolatokat rendszerező tanítási-tanulási technikákkal
  - Feladatmegoldás kiscsoportokban – A grafikus szervezők használata példákkal

2. foglalkozás – 2018. szeptember 29. szombat

Téma: Szemléleti változások a földrajz szakmódszertanban – Tevékenykedtetés

Előadó, foglalkozásvezető: dr. Makádi Mariann

Program

- 9.00–10.00 (1 óra) – Előadás – Földrajztanulás élménypedagógiával. A médiapedagógia módszereinek felhasználása a földrajzi tudásszerzésben
- 10.15–11.30 (2 óra) – Előadás + csoportos feladatmegoldások – Drámapedagógiai módszerekkel a kulcskompetenciák fejlesztéséért (helyszínpítés, helyzetgyakorlat, bírósági tárgyalás, dilemma)
- 12.15–13.45 (2 óra) – Interaktív előadás – A földrajz tanítása-tanulása problémaalapú, kutatásalapú és dizájnalapú tanulásszervezéssel
- 14.00–15.30 (2 óra) – Interaktív előadás – A projekttanulás és a felfedező földrajztanulás
- 15.45–16.30 (1 óra) – Csoportfoglalkozás – A tevékenykedtető módszerek beépítési lehetőségei a tanulási folyamatba, szervezési feladatok

3. foglalkozás – 2018. október 12. péntek

Téma: Vizsgálódás a földrajztanításban

Előadó, foglalkozásvezető: dr. Makádi Mariann

Program

- 14.30–16.00 (2 óra) – Előadás – Vizsgálódáson alapuló földrajztanulás. A megfigyelés, a vizsgálódás és a kísérletezés mint a valóság megismerésének módszerei. A valóság megismerésére irányuló tevékenységek és a szerzett tapasztalatok feldolgozása
- 16.15–18.45 (3 óra) – Kooperatív differenciált vizsgálódás (forgószínpad szerűen, kooperatív

kémkedés): vizsgálódás ásványokkal, kőzetekkel, vizsgálódás talajjal, légkörtani és vízföldrajzi megfigyelési-mérési gyakorlatok (szervezési és feladatkörnyezeti elvárások szerint differenciálva)

3x35 perc csoportfeladat → közzététel a neten → csoportos reflexiók

4. foglalkozás – 2018. október 13. szombat

Téma: Modellezés a földrajztanításban

Előadó: dr. Makádi Mariann szakmetodikus

Program

- 9.00–10.30 (2 óra) – Előadás – A modellezés mint tudományos és tanulási technika. A tipizálás mint mentális modellezés (tájak, országcsoportok, régiók, földrajzi övezetesség)
- 10.45–12.15 (2 óra) – Csoportos feladatmegoldás – Interaktív modellezés: gondolatalapú folyamat- és jelenség-modellezés.

Téma: Prezentációs technikák a földrajztanítás-tanulás folyamatában

Előadó, foglalkozásvezető: dr. Makádi Mariann szakmetodikus

Program

- 13.30–14.45 (2 óra) – Interaktív előadás – A prezentálás metodikai értelmezése. A tanári és a tanulói prezentációval szemben támasztott módszertani követelmények; Prezentációs módszerek és eszközök (Google Drive, Prezi, Pesent.me, SlideShare, Pecha-kucha, TeachMeet, StudentMee, online tárlatvezetés)
- 15.00–16.30 (2 óra) – Irányított csoportmunka (módszerek kipróbálása, anyagok összeállítása, anyagok értékelése differenciált szempontok alapján)

5. foglalkozás – 2018. október 26. péntek

Téma: Digitális eszközökkel támogatott földrajztanítás-tanulás

Előadó, foglalkozásvezető: Farkas Bertalan Péter földrajztanár, tréner

Program

- 14.30–15.00 (30 perc) – Bevezető gyakorlat – ice-breaking, hangolás, a téma felvezetése
- 15.00–16.00 (60 perc) – IKT rapidrandi – résztvevők által már ismert online alkalmazások, közösségek feltárása, kiegészítése; földrajzi adatbázisok, online alkalmazások megismerése, tanárok számára izgalmas hazai és nemzetközi közösségek megismerése
- 16.15–17.30 (75 perc) – Mobil eszközök a földrajzórán – gyakorlatias lehetőségek: mobil applikációk, online lehetőségek mobil eszközökkel
- 17.45–18.30 (45 perc) – Animációk és szimulációk, info- és videografikák a földrajzórán – gyakorlatias lehetőségek animációk és szimulációk beépítésére a tanórákba
- 18.30–19.00 (30 perc) – Tapasztalatok megosztása, visszajelzés; Minőségbiztosítási kérdőív kitöltése

Szükséges eszközök minden résztvevő részéről: laptop, valamilyen mobilkészlet (okostelefon vagy tablet).

A továbbképzés teljesítésének feltételei

1. Részvétel a foglalkozások **90%-án**.

2. **Írásbeli vizsga** teljesítése online felületen

Anyaga: a tanfolyamon megismert szakmódszertani ismeretek

Módszere: online feladatlap-kitöltés (feladatalkotó, feladatmegoldó és szituációs feladatok)

Időpontja: **2018. október 27. szombat 8.00– 28. vasárnap 18.00 óra**

Az értékelés szempontja: javítási útmutató alapján pontozással

Maximálisan elérhető pontszám: 70 pont

A teljesítés feltétele: min. 36 pont (megfelelt)

Értékelés: visszajelzés 2018. október 28. 20.00 óráig

3. Kollaboratív módszerekre épülő földrajzi **projektterv készítése**

Tartalma: az újonnan szerzett szakmódszertani tudás alkalmazása kb. egy hónapos földrajz-tanulási tevékenységet átfogóan

Kivitelezése: online prezentáció, min. 20 dia

Benyújtási határidő (feltöltés online felületre): **2018. november 20.**

Az értékelés szempontjai:

- a megjelölt célok és a tantervi követelmények összhangja;
- a tartalmi és készségfejlesztésre vonatkozó célok, az illesztett módszerek, eszközök összhangja;
- a földtudományi tartalom kifogástalansága;
- a projektpedagógiai szemlélet színvonala;
- a digitális eszközhasználati képesség színvonala;
- tartalmi és szakmódszertani bizonyítéka annak, hogy készítője képes alkalmazni a képzés során elsajátított szemléletet, módszereket, fejlesztett kompetenciákat;
- a tartalmi elemek felhasználásának megfelelősége a szerzői jogi követelményeknek (a külső forrásból vagy a szerző saját korábbi munkáiból származó tartalmak megfelelő hivatkozása).

Értékelés: visszajelzés írásban **2018. december 2-ig**

Tanfolyamzárás, tanúsítványok átadása: 2018. december 7. 16.00 óra

Feldolgozandó irodalom

Szerző	Cím	Év	Kiadó	Oldalak
Makádi Mariann	Tevékenykedtető módszerek a földrajztanításban (egyetemi tankönyv)	2015	ELTE TTK FFI	91–136., 154–181.
Makádi Mariann (szerk.)	Tanulási-tanítási technikák a földrajztanításban (egyetemi tankönyv)	2013	ELTE TTK-Prompt	44–77., 103–111.
Makádi Mariann (szerk.)	Vizsgálati és bemutatási gyakorlatok a földrajztanításban (egyetemi tankönyv)	2013	ELTE TTK-Prompt	1–7., 187–193.
Farkas Bertalan Péter	IKT-eszközök a földrajztanításban (felsőoktatási jegyzet)	2015	ELTE TTK	3–31.
Szilassi Péter	A földrajz új világa. Tanári kézikönyv	2010	Nemzeti Tankönyvkiadó	80

A továbbképzés kommunikációs felülete

<https://drive.google.com/drive/folders/1-va5ad98ek-3yA7jV5HDr9RIgwdDVbeq?usp=sharing>